

RAADSVOORSTEL

Agendapunt

Raad 27 juni 2019
Voorstelnummer 1116337
Datum 14 mei 2019
Onderwerp Plan van Scholen 2020-2022
Programma Economie, Werk en Ontwikkeling

Afdeling Wijk- en Stadsbeheer

Inlichtingen bij G. van Leeuwen
Telefoonnummer (0318) 538 719
E-mailadres gerard.van.leeuwen@veenendaal.nl

Aan de leden van de raad,

Beslispunten

1. De aanvraag van Stichting Ede voor Islamitisch Onderwijs en Opvoeding voor opneming in het Plan van Scholen af te wijzen, omdat de aanvraag van Stichting Ede voor Islamitisch Onderwijs en Opvoeding niet voldoet aan de gestelde voorwaarden.

Waarom naar de raad?

Stichting Ede voor Islamitisch Onderwijs en Opvoeding (SEIOO) heeft een aanvraag gedaan voor opneming in het Plan van Scholen 2020-2022. In de Wet op het primair onderwijs (WPO, artikel 74, lid 2) wordt gesteld dat de gemeenteraad het Plan van Scholen voor 1 augustus vaststelt.

Samenvatting

Om een nieuwe school in Veenendaal mogelijk te maken, moet een aanvraag voor opneming in het Plan van Scholen ingediend worden. De raad moet wel/niet instemmen met deze aanvraag. De uiteindelijke goedkeuring ligt bij de minister. Uit de aanvraag blijkt onvoldoende dat deze school de benodigde stichtingsnorm haalt. De aanvraag moet daarom afgewezen worden.

Inleiding

Op dit moment gaan er 175 leerlingen uit Veenendaal naar de Islamitische basisschool Al Amana in Ede. Het schoolbestuur (SEIOO) wil daarom ook een Islamitische basisschool in Veenendaal starten. Om dit mogelijk te maken hebben zij een aanvraag voor opneming in het Plan van Scholen ingediend. Voor het stichten van een nieuwe school geldt het onderstaande proces.

De gemeente toetst de aanvraag op de volgende punten:

- Indieningstermijn (1 februari);
- Volledigheid;
- Inhoudelijke beoordeling of de wettelijke stichtingsnorm behaald wordt.

Om te beoordelen of de stichtingsnorm behaald wordt, moet de aanvraag onderbouwd worden met een leerlingenprognose. Uit de prognose moet blijken dat de school binnen 5 jaar na de startdatum de stichtingsnorm haalt, daarna moet het aantal leerlingen ten minste 15 jaar minimaal gelijk zijn aan deze norm. De stichtingsnorm voor de Gemeente Veenendaal bedraagt 318 leerlingen.

In de prognose moet uitgegaan worden van het belangstellingspercentage voor een Islamitische basisschool. Omdat er binnen de Gemeente Veenendaal geen andere school is met een Islamitische denominatie moet er in de prognose gerekend worden met het belangstellingspercentage voor Islamitisch onderwijs van een vergelijkbare gemeente. Uit de aanvraag moet blijken dat de gehanteerde gemeente vergelijkbaar is. Hierbij dient er niet alleen naar het bevolkingsaantal te worden gekeken, maar ook naar de geografische ligging, leerlingdichtheid en de verwachte demografische samenstelling van de bevolking.

Beoogd resultaat

Een afgewogen besluit of de aanvraag voor het stichten van een Islamitische basisschool voldoet aan de criteria om de school in het Plan van Scholen 2020-2022 op te nemen.

Argumenten

1.1. De leerlingenprognose is op onderdelen inconsistent en onvoldoende onderbouwd

De gemeente heeft bij een aanvraag de mogelijkheid om voor 1 maart aanvullende gegevens te vragen indien de aanvraag onvoldoende is om te kunnen beoordelen. SEIOO heeft er voor gekozen om de aanvraag zonder de in artikel 75 van de WPO genoemde bijlagen in te dienen. De bijlagen zijn na verzoek van de gemeente ingediend op 22 maart. De termijn voor aanvullende vragen was toen reeds verstreken. De ingediende leerlingenprognose roept echter nog wel een aantal vragen op zoals:

- De leerlinggegevens per 1 oktober 2018 komen niet overeen met de gegevens van de uitvoerende instantie (DUO).
- Het aantal moslims in Maastricht en Veenendaal is niet verifieerbaar, omdat het CBS de geloofsovertuiging niet registreert. Een onderbouwing hiervan ontbreekt.
- De basisgeneratie neemt in de periode 2013-2018 af. Gelet op deze neerwaartse trend is het zonder nadere toelichting, die ontbreekt, onverklaarbaar dat de basisgeneratie - en dus ook het leerlingenaantal van de op te richten school - in Veenendaal toeneemt. In zoverre wordt ook niet voldaan aan het vereiste van artikel 75, lid 5 aanhef en onder c van de WPO, dat bepaalt dat de prognose de berekeningen vermeldt die tot de uitkomsten hebben geleid.

Oók indien echter van de gegevens uit de leerlingenprognose wordt uitgegaan, blijkt uit de onderstaande argumenten dat de aanvraag niet voldoet aan de gestelde voorwaarden.

1.2. De door SEIOO gekozen vergelijkingsgemeente, te weten Maastricht, verschilt te veel van Veenendaal om als onderbouwing gebruikt te kunnen worden

Om te bepalen of een gemeente vergelijkbaar is moet gekeken worden naar een aantal criteria. Uit rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de

Afdeling) en de wetsgeschiedenis is af te leiden dat leerlingendichtheid, aantal inwoners, bevolkingssamenstelling en regionale ligging hierbij van belang kunnen zijn.

De Gemeente Maastricht heeft veel meer inwoners dan Veenendaal, maar de leerlingendichtheid (leerlingen per km²) in Veenendaal is hoger. Deze 2 aspecten samen zorgen ervoor dat het totaal aantal leerlingen nagenoeg gelijk is. Ook het aantal moslims (= doelgroep) en de stedelijkheid factor zijn gelijk. De Gemeente Maastricht heeft echter een belangrijke regionale positie in de grensoverstijgende Euregio, terwijl Veenendaal in het midden van het land gelegen is en geen regiofunctie heeft. Door het verschil in regio is de Gemeente Maastricht niet vergelijkbaar. De minister heeft eerder over de regiofunctie het standpunt ingenomen dat:

"het hebben van een regiofunctie van doorslaggevende betekenis kan zijn bij het beoordelen van de vergelijkbaarheid van gemeenten indien bijvoorbeeld sprake is van een gelijk aantal kinderen in de doelgroep, omdat een school met een regiofunctie naar alle waarschijnlijkheid een hoger leerlingenaantal heeft" (AbRS 14 november 2018, 201710302/1/A2 (Zoetermeer).

Uit de aanvraag van SEIOO blijkt dat de doelgroep (= aantal moslims) in Maastricht nagenoeg gelijk is aan Veenendaal; hiermee is het hebben van een regiofunctie van doorslaggevende betekenis bij het beoordelen van de vergelijkbaarheid.

1.3. Het niet aannemelijk is dat de stichtingsnorm behaald wordt

Bij het beoordelen van de aanvraag is bepalend dat het doel van de vergelijking erin is gelegen om de vraag te beantwoorden of aannemelijk is dat de op te richten school ten minste de stichtingsnorm haalt.

Om in Veenendaal de stichtingsnorm van 318 leerlingen te halen moet het benodigde belangstellingspercentage voor Islamitisch onderwijs tenminste 5,1% bedragen. In Nederland zijn er 38 gemeenten waarbij er een Islamitische denominatie aanwezig is. Hiervan zijn er slechts 4 waarbij het belangstellingspercentage hoger is dan 5,1%. Het SEIOO draagt één van deze vier, namelijk Maastricht, aan als vergelijkingsgemeente. Hier bedraagt het belangstellingspercentage 5,8%.

Door zijn sterke regiofunctie kan Maastricht rekenen op een aanzienlijk aantal leerlingen uit omliggende gemeenten (en zelfs landen). Dit blijkt ook het geval te zijn, 43% van de leerlingen van de in Maastricht gevestigde Islamitische basisschool komen van buiten de gemeente Maastricht (waarvan het grootste deel uit België). Veenendaal kent deze regionale functie niet en de leerlingen zullen voornamelijk uit de gemeente zelf komen. Uitgaande van de aanvraag van SEIOO is het aantal moslims in Maastricht en Veenendaal nagenoeg gelijk, maar heeft de Islamitische basisschool in Maastricht vanwege voornoemde omstandigheden een aanzienlijk hoger leerlingenaantal. Dat maakt dat Veenendaal en Maastricht op dit punt in doorslaggevende mate niet vergelijkbaar zijn.

Indien het belangstellingspercentage van Maastricht wordt gecorrigeerd voor het aantal leerlingen dat van buiten de gemeente komt en slechts wordt uitgegaan van de gemeente als voedingsgebied, bedraagt dat slechts 3,3% in plaats van de gestelde 5,8%. Dit is lager dan het in Veenendaal benodigde belangstellingspercentage van 5,1% om de stichtingsnorm te halen. Tegenover het nadelige effect van de regionale ligging staan geen positieve indicatoren, waardoor het niet aannemelijk is dat de stichtingsnorm behaald wordt.

1.4. Leerlingen die reeds naar Islamitisch onderwijs gaan tellen niet mee

Op dit moment gaan 175 leerlingen uit Veenendaal naar Al Amana in Ede. Artikel 78 van de WPO bepaalt dat leerlingen die, binnen redelijke afstand, reeds naar Islamitisch onderwijs gaan en waarvoor plaatsingsruimte is, niet meetellen bij de berekening van het toekomstig aantal leerlingen. Dit is om te voorkomen dat het stichten van de ene school kan leiden tot het opheffen van een andere school.

De afstand tot Al Amana in Ede is redelijk. Voor een openbare school geldt namelijk een afstandscriterium van 10 kilometer over de weg (artikel 75 WPO), dit is gelijk aan de afstand tot Al Amana. In het geval van een bijzondere school kan er zeker van dit afstandscriterium uitgegaan worden. Ook de reistijd per auto van de ene kant naar de andere kant van Veenendaal is vergelijkbaar met de reistijd naar Al Amana.

Daarnaast zijn er nog ruim 600 Veenendaalse kinderen en leerlingen die, om moverende redenen niet in de eigen gemeente onderwijs genieten.

Als deze leerlingen in mindering op de prognose gebracht worden, is ook de conclusie dat de stichtingsnorm niet wordt gehaald.

Alternatieven

De raad kan besluiten om de school toch op het Plan van Scholen te plaatsen. De minister zal echter naar alle waarschijnlijkheid dit besluit niet overnemen (zie argument 1.2). Gezien de korte periode tot de aanvang van de bekostiging (1 augustus 2020) zullen de gemeente (huisvesting) en de school, vooruitlopend op het besluit van de minister, al wel acties uit moeten zetten om dit mogelijk te maken. Daarmee worden er verwachtingen gewekt, die niet waargemaakt kunnen worden. In het kader van behoorlijk bestuur is dit niet wenselijk.

Kanttekeningen

1.1. De aanvrager kan administratief bezwaar aantekenen bij de minister

Bij het niet inwilligen van de aanvraag tot opnemning in het Plan van Scholen kan de aanvrager administratief bezwaar aantekenen bij de minister. Onze inschatting is dat de minister het bezwaar ongegrond zal verklaren.

1.2. De procedure voor het oprichten van een nieuwe school wijzigt

Momenteel is het wetsvoorstel 'Meer ruimte voor nieuwe scholen' in voorbereiding. Deze moet echter nog behandeld worden in de eerste en tweede kamer. De procedure zal hiermee wijzigen.

Participatie

Niet van toepassing.

Wat betekent dit besluit voor inwoners?

Dat er geen Islamitische basisschool in Veenendaal gestart kan worden en daarmee Islamitische kinderen geen islamitisch thuisnabij onderwijs hebben.

Aanpak / uitvoering

Het bestuur van SEIOO wordt met een brief op de hoogte gebracht van het raadsbesluit.

Communicatie over dit besluit

Niet van toepassing.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Kosten, baten, dekking

Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders,

mevrouw drs. A.P.W. van de Klift
secretaris

de heer K.J.G. Kats
burgemeester

Bijlagen

1. Verzoek SEIOO plaatsing school in Plan van Scholen
2. Prognose van SEIOO

Ter inzage

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Veenendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 mei 2019, nummer 1116337;

Overwegende dat

- Stichting Ede voor Islamitisch Onderwijs en Opvoeding een aanvraag heeft ingediend voor opneming in het Plan van Scholen. Deze aanvraag moet getoetst worden aan de voorwaarden voor het opnemen in het Plan van Scholen, zoals gesteld in de Wet op het primair onderwijs (WPO, artikel 74-78);

Gelet op

- het feit dat in de WPO, artikel 74, lid 2 wordt gesteld dat de gemeenteraad het Plan van Scholen voor 1 augustus vaststelt;

Besluit

De aanvraag van Stichting Ede voor Islamitisch Onderwijs en Opvoeding voor opneming in het Plan van Scholen af te wijzen, omdat de aanvraag van Stichting Ede voor Islamitisch Onderwijs en Opvoeding niet voldoet aan de gestelde voorwaarden.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 27 juni 2019,

mevrouw drs. F.A. van Hooijdonk
griffier

de heer K.J.G. Kats
voorzitter